

FYLKESMANNEN I FINNMARK

FINNMÁRKKU FYLKKÁMANNI

Justis- og beredskapsdepartementet

Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

Deres ref

Deres dato

Vår ref
Sak 2013/4483
Ark 350

Vår dato
21.03.2014

Saksbehandler/direkte telefon: Ronny Schjelderup - 78 95 05 44

Hørings svar - Rapport fra arbeidsgruppe som har vurdert brann- og redningsvesenets organisering og ressursbruk

Fylkesmannen viser til brev av 13. desember 2013 hvor mottakerne blir invitert til å avgi høringsuttalelse til "Rapport fra arbeidsgruppe som har vurdert brann- og redningsvesenets organisering og ressursbruk (Brannstudien)".

Fylkesmannen vil innledningsvis få beklage at høringsfristen er oversittet, men vi har etter en vurdering funnet å ville sende inn vårt hørings svar.

Brannstudien gir et godt bilde på dagens situasjon i brann og redningsvesenet. Fylkesmannen er enig i, slik rapporten også påpeker, at det er samfunnsoppdraget for Brann – og redningsvesenet som må være førende for hvordan tjenesten skal organiseres og dimensjoneres.

Finnmark er preget av grisgrendt punktbosetting og har få store sentra. Det er store avstander mellom deler av bygdesamfunnene og mellom større tettsteder. Store avstander er tidvis en beredskapsmessig utfordring. Når været er dårlig og veiene og flyplassene stenger, stopper trafikken både av personell og forsyninger.

Dette er forhold som må tas i betraktning når fremtidens brann- og redningsvesen i Finnmark skal vurderes.

Modell for fremtidige brannvesen.

I utgangspunktet fremstår det fornuftig å etablere et brannvesen i hvert fylke som får i oppdrag å ta over en del av de administrative oppgavene for å frigjøre personell lokalt til andre oppgaver.

Brann – og redningsvesenet har i dag et bredt spekter av oppgaver og hvor mange av oppgavene krever spesialkompetanse. Videre er det et fåtall heltidsansatte i våre brannvesen, noe som medfører et stort press på disse i forhold til kompetanseheving, oppfølging av lovpålagte oppgaver, trening osv. Etter lov av 14. juni 2002 nr. 20 om vern mot

brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets oppgaver (brann – og eksplosjonsloven) § 9 skal kommunen sørge for drift av et brannvesen som kan ivareta forebyggende og beredskapsmessige oppgaver på en effektiv og sikker måte. Tilsyn utført av DSB viser at mange brannvesen ikke er i stand å møte disse kravene og at mange av avvikene gjelder dokumentasjonskrav.

Arbeidsgruppen har vurdert 3 modeller for fremtidig overordnet organisering av brann- og redningsvesenet. Gruppen anbefaler modell 1, hvor det etableres et brannvesen i hvert fylke og at det bør gjennomføres en pilot. Fylkene er forskjellige demografisk, topografisk og geografisk. Fylkesmannen mener at det i tillegg til piloten bør gjennomføres egne ROS-analyser for hvert fylke basert på forslåtte modell og de ulike kriteriene studien stiller opp. Dette kan være en måte å avklare hvordan foreslåtte modell og kriterier slår ut for de enkelte fylker.

Forholdet mellom kommunene og brann- og redningsvesenet

Studien har som nevnt foreslått en modell hvor det etableres et brann- og redningsvesen som har fylkesgrensene som ytre ramme. Studien tar til orde for at brann og redningsvesenet fortsatt skal være en kommunal tjeneste. Ved etablering av ett brann – og redningsvesen i fylket er det viktig at det etableres enhetlige regler for hvordan ansvar, styring og kontroll skal utøves, ikke minst hvilken makt og myndighet skal tilligge ett brann – og redningsvesen med fylkesansvar og hvilken relasjon dette organet skal ha til de kommunale brannvesenene. Tematikken er berørt på side 133 flg. i studien. Studien tar ikke opp i seg samarbeidsprosessene mellom kommuner og brann- og redningsvesenet, men henviser som eksempel til at det er inngått formelle avtaler mellom kommuner om et felles brann- og redningsvesen.

Fylkesmannen synes at drøftingen rundt dette kunne vært bredere. Hva skjer dersom kommuner ønsker å gå i fra en avtale eller ikke ønsker å inngå avtale helt eller delvis. Skal det være mulig å reservere seg fra å være en del av den fylkesvise brann- og redningstjenesten? En forutsetning for å nå de ønskede effekter av brannstudien må være at alle kommuner er en del av dette. Vi tror derfor at det allerede nå bør ses på om det er behov for regelverksendringer som sikrer at kommunene blir en del av et helhetlig brann- og redningsvesen samtidig som tilstrekkelig kommunal innflytelse ivaretas. Å avvente denne problematikken til etter at modellvalget er foretatt fremstår som uheldig.

Lokal tilstedeværelse/ kompetanse

Alle hendelser skjer i en kommune og vi anser det som viktig, slik arbeidsgruppen foreslår, at brann – og redningstjenesten fortsatt er et kommunalt ansvar. Kommunene betegnes som en grunnstein i den nasjonale beredskapen og det er viktig at kommunene har brann og redningstjenesten lokalt.

Fylkesmannen er opptatt av at dagens lokale beredskap blir opprettholdt. En endring av dagens stasjonsstruktur vil som følge av avstands- og værmessige forhold vil kunne medføre til en dårligere beredskap i Finnmark.

Det må være et uttalt mål at spesialkompetanse og annen særkompetanse i størst mulig grad også må forefinnes lokalt. Som nevnt over er det lange avstander og varierende værforhold som kan sette begrensninger når det gjelder håndtering av hendelser. Ved en hendelse vil en derfor kunne oppleve at personell med særegen kompetanse ikke kommer eller at denne er så langt unna at effekten av denne vil være borte når denne ankommer et åsted. Vi mener at det derfor ikke er en fordel i ett og alt å "kraftsamle" for mye kompetanse og materiell på ett eller to steder. Her bør det gjøres vurderinger for de enkelte kommuner for å avklare hvilken kompetanse som anses som viktigst å ha tilgjengelig lokalt ut fra et risiko-

og sårbarhetsbilde i kommunen. Dette bør også sees opp mot hvorvidt særlig kompetanse eller spesialkompetanse allerede forefinnes i kommunen og at samarbeid kan etableres de som besitter slik kompetanse.

110- sentraler

Fylkesmannen er ikke enig i arbeidsgruppens anbefaling om å redusere dagens 19 110-sentraler til et antall hvor de skal betjene minst 400 000 innbyggere. Vi mener at alarmsentralene for alle nødetatene (110, 112, og 113) bør ha samme geografiske nedslagsområde og at fylkesgrensen bør legges grunn for Finnmark sin del. Ved å ha en 110 sentral som går utover fylkesgrensene, et fylkesbrannvesen og kommunale brannvesen etablerer man en tre nivåmodell. Vi er usikre på om det vil bidra til styrket samarbeid i brann og redningsvesenet samlet sett og ser gjerne dette nærmere utredet. Fylkesmannen er av den forming at en 110 sentral som har samme geografiske ansvarsområde som et fylkesbrannvesen vil styrke samhandlingen, bedre oppfølging av identifiserte utfordringer, bedre samarbeid om å oppfylle kriteriene som er lagt til grunn i brannstudien for valg av modell og styrket lokalkunnskap.

Med hilsen

Gunnar Kjønnøy

Ronny Schjelderup
fylkesberedskapssjef

